

ЗРАЗОК ІСПИТОВОЇ РОБОТИ

на рівень володіння державною мовою (для виконання службових обов'язків)

ПИСЬМОВА ЧАСТИНА ІСПИТУ

Тестові завдання та завдання відкритого типу (написання тексту на визначену тему)

Тестові завдання

Завдання 1–3 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Оберіть правильний варіант відповіді.

Завдання 1

Позначте рядок, у якому всі слова близькі за значенням:

- А** писемний, освічений, письменний, грамотний
- Б** величальний, шанувальний, надзвичайний, грандіозний
- В** закінчення, завершення, довершення, кінець
- Г** обумовлювати, обмежувати, зумовлювати, спричиняти

Завдання 2

Позначте рядок, у якому речення потребує виправлення:

- А** Високо оцінюючи попередні праці, дослідження показало близькість ученого до класичного тлумачення прибутку.
- Б** Виконуючи функцію регулювання суспільних відносин, законодавство є складною та високоорганізованою системою.
- В** Науковці, здійснюючи дослідження та експерименти, пропонують інноваційний шлях національного будівництва.
- Г** Описуючи іншу людину або групу осіб, зазвичай, ми схильні застосовувати однакові стереотипи.

Завдання 3

Позначте речення, яке правильно передає зміст прямої мови:

Колега порадила мені: «Уважно перегляньте всі мої коментарі».

- А** Колега порадила, щоб я уважно переглянула всі мої коментарі.
- Б** Колега порадила мені уважно переглянути всі свої коментарі.
- В** Колега порадила, щоб я уважно переглянула всі свої коментарі.
- Г** Колега порадила мені уважно переглянути всі її коментарі.

Завдання 4–7 мають по шість варіантів відповідей, серед яких три правильні. Оберіть правильні варіанти відповідей.

Завдання 4

Позначте три вислови, які відповідають нормам культури мови:

- А** діяти відповідно з розпорядженням
- Б** укласти договір про співпрацю
- В** одержувати перемогу на виборах
- Г** складати іспит із української мови
- Д** приймати участь у засіданні
- Е** вживати відповідних заходів

Завдання 5

Позначте три доречні в офіційному мовленні формули прохання:

- А** Надішліть нам, будь ласка, програму останньої конференції.
- Б** Дуже хочеться попросити Вас зареєструватися на сайті.
- В** Будемо вдячні, якщо Ви письмово підтвердите свою участь.
- Г** Прийдіть-но і перевстановіть мені операційну систему.
- Д** Припрошуємо до співпраці з провідними компаніями.
- Е** Прошу допомогти зі створенням ілюстрацій для проекту.

Завдання 6

Позначте три словосполучення, які утворено правильно:

- А** доручаю Ряпісовому Олександру Григорієвичу
Б сподіваємось на співпрацю з Дець Юрійом Павловичом
В пропоную преміювати Галюку Ольгу Василівну
Г до збірної перевели Сороку Олександру Ігорівну
Д в особі директора Грищенка Віталія Віталійовича
Е отримати кошти від Гудзь Віктора Віталійовича

Завдання 7

Позначте три літери (А, Б, В, Г, Д чи Е), на місці яких потрібно поставити розділові знаки.

Головна функція герба – символічно відрізнятись (А) і вирізнити країну, в певний спосіб демонструвати свою інакшість, несхожість, окремішність від інших (Б) свою національну історичну традицію. Український герб у тому вигляді (В) в якому він існує зараз, входить у трійку найбільш (Г) сучасних за графікою, найфантастичніших гербів світу! Річ у тім, що Тризуб (Д) це абсолютно досконала лаконічність графіки. Він – ідеальний. Чи можна (Е) покращити ідеал? Будь-які додаткові елементи зруйнують цю досконалість графіки.

У завданнях 8–10 до кожного з чотирьох рядків, позначених цифрами 1–4, оберіть один правильний варіант, позначений літерою А, Б, В, Г, Д чи Е. Два варіанти відповіді зайві.

Завдання 8

Доберіть до іншомовних слів (1–4) українські відповідники (А–Е):

1	адаптація	А	розвиток
2	еволюція	Б	пільга
3	преференція	В	приспосовання
4	пріоритет	Г	доказ
		Д	обмеження
		Е	першість

Завдання 9

9.1. Слова, позначені цифрами (1–4), поєднайте у нормативні словосполучення зі словами, позначеними буквами (А–Е):

1	залучати	А	до роботи
2	надавати	Б	можливість
3	виконувати	В	до результату
4	вживати	Г	обов'язки
		Д	заходи
		Е	надію

Завдання 10

Установіть відповідність між зразками тексту (1–4) та метою мовлення (А–Е), яка відображена в них.

Зразок тексту

Мета мовлення

1	Розгляньмо нові підходи до вирішення цих проблем.	А	інструкція
2	Українських студентів та молодих вчених будуть раді приймати в Корейському інституті науки і технологій.	Б	відмова

- 3 Нам дуже прикро, що ми змушені турбувати вас стосовно такої неприємної ситуації. В виправдання
- 4 Принагідно зауважимо, що торік було придбано та розподілено в обласні центри 500 комплектів відповідних матеріалів Г пропозиція
- Д уточнення
- Е запрошення

Завдання 11–15

У завданнях 11–15 впишіть пропущену літеру або пропущені літери у виділені слова, позначені відповідними цифрами.

Усупереч поширеним думкам, найсолонішою у світі водоймою є не (11) [...]ертве море, а озеро Ассаал в африканській республіці Джібуті. У літрі води з цього озера (12) місти[...]я 400 грамів солі, а в морській – 340 грамів. Якщо ви (13) хоч[...]те відвідати це незвичне озеро, не (14) забу[...]ьте взяти пов'язку на (15) обли[...]я чи респіратор, щоб уникнути неприємного запаху, і міцне взуття, щоб не обдерти ноги об кристали солі, які є на березі озера.

Завдання 16–20

Прочитайте текст. Для пропусків (16–20) доберіть варіанти відповідей (А–З). Три варіанти відповіді зайві.

Мирослав Скорик

Мирослав Скорик (1938 – 2020) – один із найяскравіших представників 16__ ХХ–ХХІ ст. в Україні. Серед музично-театральних творів 17__ Мирослава Скорика опера «Мойсей» та балет «Повернення Баттерфляй»; серед симфонічних – «Гуцульський триптих», концерт «Карпатський», «Партита №4», «24 каприси Паганіні». Автор музики до понад 40 художніх фільмів, 18 __ – «Тіні забутих предків».

Музика Скорика, 19__ яскравий національний колорит і сучасну музичну техніку, увійшла до репертуару багатьох українських та зарубіжних виконавців. Від минулого року ім'я Мирослава Скорика носить Львівська національна філармонія. Цього року там започаткували Всеукраїнський конкурс молодих українських композиторів імені Мирослава Скорика, 20__ раз на два роки у межах Міжнародного фестивалю сучасної музики «Контрасти» (За Тетяною Козирєвою).

- А поєднуючи в собі
- Б символізуючи
- В який відбуватиметься
- Г який організували
- Д покоління композиторів
- Е традиції музики
- Ж у доробку
- З серед яких

Прочитайте текст. Для тверджень (21–25) оберіть «Правда», якщо вони правдиві щодо інформації в тексті, «Неправда», якщо вони неправдиві (помилкові).

Українець, який подарував світові «маленьке музичне диво»

Автор знаменитого «Щедрика» український композитор Микола Леонтович закінчив Шаргородське початкове духовне училище, а згодом – духовну семінарію у Кам'янці-Подільському. Цікаво, що майбутній композитор після закінчення семінарії відмовився від духовного сану й кілька років працював викладачем. Але музика була для нього на першому

місці. Відомо, що Микола Леонтович працював над підручником із нотної грамоти для школи, однак жоден екземпляр не дійшов до нашого часу.

Більша частина музичної спадщини Леонтовича – це варіації на теми українських народних пісень, які й донині є неперевершеними: «Щедрик», «Козака несуть», «Дударик», «Із-за гори сніжок летить», «Гаю, гаю, зелен розмаю» та багато інших. Крім того Микола Леонтович писав обрядові, церковні, історичні, чумацькі, жартівливі, танцювальні, ігрові пісні. Також у творчості композитора є хори на побутові теми.

Твір «Щедрик» називають «маленьким музичним дивом», він став чи не найпопулярнішою різдвяною мелодією на планеті. В основу пісні покладено текст народної української щедрівки. Цей музичний твір дебютував у Київському університеті в 1916 році, а в 1921 році він пролунав у Нью-Йорку на концерті в Карнегі-Холі у виконанні хору Олександра Кошиця. Згодом американець українського походження Петро Вільховський написав англійську версію слів до цієї пісні. І відтоді її можна почути в усіх куточках світу в різному виконанні. Є навіть рок-версія «Щедрика». У США та Західній Європі пісня відома як *Carols of the Bells* («Колядка дзвіночків»).

«Щедрик» прикрасив низку робіт відомих кінорежисерів та мультиплікаторів. Серед них популярні фільми: «Південний парк», «Сам удома», «Міцний горішок 2» та багато інших. Цю мелодію також можна почути, переглядаючи рекламу.

21. Микола Леонтович видав чимало посібників з музики.

- А Правда
- Б Неправда

22. Тематика творів Миколи Леонтовича вузька.

- А Правда
- Б Неправда

23. Музичний твір «Щедрик» уперше пролунав у Нью-Йорку.

- А Правда
- Б Неправда

24. Музичний твір «Щедрик» має багато інтерпретацій.

- А Правда
- Б Неправда

25. Мелодія «Щедрика» ввійшла у світ кіно.

- А Правда
- Б Неправда

Завдання 26–30

Прочитайте текст. Для запитань (26–30) оберіть правильну відповідь (А, Б, В або Г).

Сіль і влада

У Стародавньому Єгипті була запроваджена перша в історії державна соляна монополія. Уся сіль, яку видобували в країні, була власністю фараона. Її збирали та зберігали у державних сховищах, і саме з них – з волі володаря – отримували сіль для своїх потреб храми й окремі міста. Сіль «від дому володаря» була частиною утримання жерців, сановників і загалом державних службовців, нею платили також робітникам і селянам, які виконували повинності на користь держави. Надлишки отриманої плати піддані могли продати або ж обміняти на інші товари. Селяни привозили на ринок сіль разом із вирощеними овочами. Приватна торгівля сіллю вроддіб у Єгипті заборонена не була. Проте йшлося саме про невеликі обсяги, які не могли зашкодити державній монополії.

На здатність солі зміцнювати державну владу досить рано звернули увагу й китайці. Соляна монополія існувала у більшості китайських держав. Утім, китайці здогадалися за допомогою солі ще й поповнювати скарбницю. За порадою філософа Гуань Чжуна сіль продавали за сталою, але навмисно завищеною ціною, а різниця йшла у державну скарбницю. Ба більше – за тією ж ціною продавали і дешеву сіль, яку купували в сусідніх держав. Гуань

Чжун знав, що обійтися без солі мешканці не зможуть, тому платитимуть за неї стільки, скільки від них вимагатимуть.

Сіллю вмели маніпулювати і в старожитній Європі: у Римі першим це зробив Марк Лівій у 204 році до н.е., щоб зібрати кошти для ведення війни проти Карфагена. Першим західноєвропейським монархом, який наважився запровадити податок на сіль у межах своїх володінь, був Карл Анжуйський. Це сталося вже наприкінці XIII сторіччя. Утім, підданам експерименти Карла все одно не сподобалися, в Сицилії проти свавільного володаря спалахнуло відкрите повстання – відоме під назвою «сицилійська вечірня», і про податок забули. Власне, в тій чи іншій формі цей податок у XVIII сторіччі почали стягувати у більшості європейських монархій. Піддані ставилися до такого способу вирішення державних проблем як до здириництва. Не дивно, що вимога відмовитися від податку на сіль була гаслом найбільших революцій кінця XVIII сторіччя. Утім, радість тривала недовго. Акциз на сіль через п'ятнадцять років відновив уже Наполеон.

У Британській Індії податок на сіль у 40 разів перевищував початкову її вартість – свого часу його запровадили для захисту від конкурентів, які везли сіль із метрополії. Але податок на сіль перетворився на символ приниження індійців та свавілля колонізаторів. Не дивно, що саме з боротьби проти цього податку Магатма Ганді в 1930 році розпочав свій славнозвісний рух непокори. «Соляний похід» прихильників незалежності тривав майже місяць і зрештою вони досягли Індійського океану біля гуджаратського містечка Данді. Ганді демонстративно підняв з прибережного піску кристали солі – й тим самим демонстративно порушив закон. Уже за кілька днів розпочалися арешти. Але про вимоги індійців дізнався весь світ, який зрештою став на бік Ганді. Закон невдовзі переглянули. Проте самостійницький рух британцям зупинити вже не вдалося. У 1949 році Індія здобула незалежність, яка відтоді назавжди матиме смак гуджаратської солі.

26. У якій рубриці доречно розмістити текст?

- А «Народна підтримка»
- Б «Держава і суспільство»
- В «Примирення між державами»
- Г «Боротьба за визволення народу»

27. Яка мікротема зайва у наведеному переліку відповідно до тексту?

- А глобальний занепад
- Б економічний розвиток
- В цінова політика
- Г державна монополія

28. Яке твердження правильне відповідно до тексту?

- А Селяни продавали сіль в необмеженій кількості.
- Б Сіль ніколи не використовували з метою шахрайства.
- В Завдяки солі зміцнювалася і збагачувалася держава.
- Г Податок на сіль не перевищував її початкової вартості.

29. У якій країні започаткували виплату сіллю за державну службу?

- А Британській Індії
- Б Китайській імперії
- В Стародавньому Римі
- Г Стародавньому Єгипті

30. Вимоги індійців полягали в тому, щоб:

- А знизити податок на сіль
- Б скасувати податок на сіль
- В повернути їм сплачений податок на сіль
- Г сплачувати податок на сіль один раз на рік

Завдання відкритого типу (написання тексту на визначену тему)

Прослухайте аудіозапис і максимально повно (докладно) запишіть почуте, висловивши свою позицію щодо теми тексту. Обсяг створеного тексту має становити 100–150 слів. Аудіозапис буде повторений двічі з паузою у 1,5 хвилини.

[АУДІОЗАПИС](#)

**УСНА ЧАСТИНА ІСПИТУ
(монологічне висловлювання)**

Із запропонованих тем оберіть ОДНУ й висловіть своє бачення та обґрунтуйте позицію. Обсяг висловлювання має становити не менше 20 речень.

1. «Мова – то серце народу: гине мова – гине народ» (*Іван Огієнко*).
2. «Показник якості управління – звичайні люди, що роблять незвичайні речі» (*Пітер Друкер*).

КЛЮЧІ
до тестових завдань зразка іспитової роботи

Номер завдання	Відповідь
1	В
2	А
3	Г
4	Б, Г, Е
5	А, Б, Е
6	В, Г, Д
7	Б, В, Д
8	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Е
9	1-А, 2-Б, 3-Г, 4-Д
10	1-Г, 2-Е, 3-В, 4- Д
11-15	11 [М], 12 [тѳс], 13 [е], 14 [Ѳ], 15 [чч]
16-20	16-Д, 17-Ж, 18-З, 19-А, 20-В
21-25	21-Б, 22-Б, 23-Б, 24-А, 25-А
26-30	26-Б, 27-А, 28-В, 29-Г, 30-Б

**Коментар до завдань іспитової роботи на рівень володіння державною мовою
(для виконання службових обов'язків)**

Завдання 1 іспитової роботи є завданням множинного вибору з однією правильною відповіддю (один із чотирьох). Це завдання перевіряє лексичну вправність і містить один із таких варіантів умови: позначити рядок, у якому слова близькі за значенням; позначити рядок, у якому слова протилежні за значенням; визначити поєднання слова за змістом з іншим словом; позначити речення, у якому за змістом можливі обидва слова із запропонованих у дужках.

Завдання 2 іспитової роботи є завданням множинного вибору з однією правильною відповіддю (один із чотирьох). Це завдання перевіряє лексичну та граматичну вправність і містить один із таких варіантів умови: позначити речення, у якому правильно вжиті всі слова та форми; позначити рядок, у якому речення потребує виправлення.

Завдання 3 іспитової роботи є завданням множинного вибору з однією правильною відповіддю (один із чотирьох). Це завдання перевіряє граматичну вправність і містить один із таких варіантів умови: позначити речення, у якому порушено точність висловлювання; позначити речення, яке правильно передає зміст прямої мови.

Завдання 4 іспитової роботи є завданням множинного вибору з трьома правильними відповідями (три з шести). Це завдання перевіряє лексичну сполучуваність та граматичну вправність і містить таку умову: позначте три вислови, які відповідають нормам культури мови.

Завдання 5 іспитової роботи є завданням множинного вибору з трьома правильними відповідями (три з шести). Це завдання перевіряє лексичну та стилістичну вправність і містить один із таких варіантів умови: позначити три доречні в офіційному мовленні формули прохання, вибачення, подяки, нагадування, вдячності, зауваження, сумніву, пропозиції тощо.

Завдання 6 іспитової роботи є завданням множинного вибору з трьома правильними відповідями (три з шести). Це завдання перевіряє граматичну вправність і містить один із таких варіантів умови: позначити три словосполучення, які утворено правильно; позначити три речення, які потребують виправлення.

Завдання 7 іспитової роботи є завданням множинного вибору з трьома правильними відповідями (три з шести). Це завдання перевіряє пунктуаційну вправність і містить таку умову: позначити три літери, на місці яких потрібно поставити розділові знаки.

Завдання 8 іспитової роботи є завданням на встановлення відповідності з чотирма правильними відповідями (чотири з шести). Це завдання перевіряє лексичну вправність і містить таку умову: дібрати до іншомовних слів (іменників, прикметників, дієслів) українські відповідники.

Завдання 9 іспитової роботи є завданням на встановлення відповідності з чотирма правильними відповідями (чотири з шести). Це завдання перевіряє лексичну та граматичну вправність і містить один із таких варіантів умови: поєднати запропоновані слова у нормативні (дієслівні, прикметникові) словосполучення; поєднати усталені вислови з їхніми значеннями.

Завдання 10 іспитової роботи є завданням на встановлення відповідності з чотирма правильними відповідями (чотири з шести). Це завдання перевіряє стилістичну вправність і містить таку умову: встановити відповідність між зразками тексту та метою мовлення, відображеною у них.

Завдання 11–15 іспитової роботи є завданням множинного вибору на вписування пропущених літер у словах. Це завдання перевіряє орфографічну вправність і містить таку умову: вписати пропущену літеру або пропущені літери у виділені слова.

Завдання 16–20 іспитової роботи є завданням множинного вибору на заповнення пропусків у тексті з п'ятьма правильними відповідями (п'ять із восьми). Це завдання перевіряє повне розуміння тексту; вміння встановлювати взаємозв'язки між частинами тексту, розрізняти значення лексичних одиниць відповідно до контексту, особливості вживання граматичних форм та синтаксичних конструкцій і містить таку умову: потрібно прочитати текст і для пропусків дібрати варіанти відповідей (три варіанти відповідей мають бути зайвими).

Завдання 21–25 іспитової роботи є завданням з альтернативними відповідями на визначення правильності/неправильності твердження. Це завдання перевіряє повне розуміння тексту, деталей тексту, встановлення окремих фактів та зв'язків між ними і містить таку умову: потрібно прочитати текст і для тверджень обрати «Правда», якщо вони правдиві щодо інформації в тексті, «Неправда», якщо вони неправдиві (помилкові).

Завдання 26–30 іспитової роботи є завданням множинного вибору з однією правильною відповіддю (один із чотирьох). Це завдання перевіряє повне розуміння тексту, уміння критично осмислювати прочитане, інтерпретувати оцінки й висновки автора тексту і містить таку умову: потрібно прочитати текст і для запитань обрати правильну відповідь.

Завдання відкритого типу (написання тексту на визначену тему) перевіряє повне розуміння тексту, уміння докладно записати почутий текст із висловленням власної позиції щодо теми тексту, дотримуючись норм української літературної мови і містить таку умову: потрібно прослухати аудіозапис і максимально повно (докладно) записати почуте, висловивши свою позицію щодо теми тексту. Обсяг створеного тексту має становити 100–150 слів. Аудіозапис буде повторений двічі з паузою у 1,5 хвилини.

Монологічне висловлювання перевіряє вміння усно розкрити тему монологічного висловлювання відповідно до комунікативного завдання із висловленням власної думки щодо теми монологу, дотримуючись норм української літературної мови і містить таку умову: із запропонованих тем потрібно обрати одну й висловити своє бачення та обґрунтувати позицію. Обсяг висловлювання має становити не менше 20 речень.